

stenské osoby povahy výkonu vrchnostenského příkazu (veřejné služby, veřejného úřadu) nepřiměřeným způsobem výkonu. Dovolává-li se stížnost na omluvu souzeného jednání ustanovení § 344 obč. zák., připomíná se, že ustanovení to má na zřeteli rušení držby, že však zákrok svědků V-y a P-a se ničí držby nedotýkal, jakož i že svépomoc má sice místo k odvrácení protiprávního útoku soukromé osoby, nikoliv i proti formálně oprávněnému zákroku vrchnostenské osoby, jejíž zákrok, byť věcně neodůvodněný nebo nepřiměřeným způsobem prováděný musí dotčená jím osoba trpěti s výhradou stížnosti k vrchnosti, zákrok onen nařídívší nebo jinak veřejnému činiteli nadřízené.

Čís. 4696.

Nebylo-li v zahájeném trestním řízení pro přečin proti bezpečnosti cti, pokud se týče pro přestupek podle § 6 tisk. nov. po šest měsíců pokračováno, pominula trestnost činu promlčením podle § 40 tisk. zák., třebaže faktický klid řízení nastal zaviněním (opomenutím) soudu, nikoliv soukromého obžalobce; nezáleží ani na tom, že šlo o úkon, na který soukromý obžalobce neměl podle platných předpisů zákonné ingerence.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1933, Zm I 1123/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Písku ze dne 29. října 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil rozsudek v napadené odsuzující části jako zmatečný a obžalovaného zprostil podle § 259 čís. 2 tr. ř. též z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., § 1 zák. čís. 124/1924 sb. z. a n., po případě pro přestupek podle § 6 cit. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek, pokud byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 6 tisk. nov., uplatňuje zřejmým poukazem důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., tvrdíc, že čin obžalovanému za vinu dávaný je promlčen podle § 40 tisk. zák., ano v zahájeném trestním řízení nebylo po dobu šesti měsíců pokračováno. Stížnost jest v právu. Kmetský soud zjistil, že v trestním řízení proti obžalovanému podle stavu spisů nastaly dvě časové mezery více než šestiměsíční, v nichž nebylo v trestním řízení již zavedeném po dobu šesti měsíců pokračováno — totiž v čase, kdy soudce činný pro smírný rok (který se konal dne 25. října 1929 a zůstal bezvýsledným) postoupil dne 20. listopadu 1929 spisy vyšetřujícímu soudci krajského soudu v Písku k provedení vyhledávání proti obžalovanému pro přečin proti bezpečnosti cti až do 30. června 1930, kdy vyšetřující soudce krajského soudu v Písku dožádal krajský soud v Táboře o odpovědný výslech

obviněného — dále pak ode dne podání obžalovacího spisu dne 20. prosince 1930 až do dne 24. září 1931, kdy vyšetřující soudce žádal krajský soud v Táboře o prohlášení obžaloby obviněnému. Kmetský soud však přes to přiklonil se k názoru, že v souzeném případě trestnost činu nepominula promlčením podle § 40 tisk. zák., ježto měl za to, že takový faktický klid řízení po dobu stanovenou v § 40 tisk. zákona měl by za následek promlčení jen, kdyby v trestním řízení již zavedeném nebylo pokračováno opomenutím soukromého obžalobce, tedy kdyby soukromý obžalobce opoměl něco učiniti, by v trestním řízení bylo pokračováno, a že tedy nesmí nepokračování v řízení býti zaviněno soudem, jak se stalo v obou případech. Při tom soud zdůrazňuje, že při prvé šestiměsíční mezeře šlo o dožádání o zodpovědný výslech obviněného, při druhé pak o publikaci podaného spisu obžalovacího, tedy o úkony, na něž osoba obžalobcova podle platných předpisů nemá nějaké zákonné ingerence.

Stěžovatel právem vytýká právní mylnost tohoto názoru. V § 40 tisk. zák. je stanoveno zvláštní promlčení pro trestné činy spáchané tiskopisem. Spadá sem tudíž i přečin proti bezpečnosti cti podle § 1 tisk. novely a § 493 tr. zák., jakož i přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. novely, o něž jde v souzeném případě. Podle tohoto zákonného předpisu je i tehdy, když podle zásad trestního zákona ještě nenastalo promlčení takového činu, vyloučeno všeliké další stíhání, prošlo-li od času, kdy byl tiskopis vydán nebo započato v zemích zdejších s jeho rozšiřováním, šest měsíců, a nebylo-li po tu dobu proti žádnému z vinníků zavedeno stíhání soudem trestním v těchto zemích, ač se tak státi mohlo, anebo nebylo-li v zahájeném řízení po takovou dobu pokračováno. V souzeném případě jde o druhý případ promlčení podle § 40 tisk. zák., totiž že nebylo v zahájeném trestním řízení pokračováno po dobu šesti měsíců. Promlčení to je přerušeno jen včasným pokračováním v řízení. O otázku pak, zda by mohlo nastati stavení trestního stíhání ve smyslu § 1 zák. čís. 126/24 a § 24 odst. 2 ústav. listiny, nejde v souzeném případě. Při tom je právně nerozhodné, proč nebylo v řízení pokračováno, zejména zda se tak stalo nedopátráním (zaviněním) obžalobce či soudu. Rovněž je nerozhodno, v jakém stadiu bylo zahájené trestní řízení. Zahájení lze trestní řízení o skutku podléhajícím soukromé obžalobě arci jen k příslušnému návrhu oprávněného soukromého obžalobce. Avšak pokračování v řízení již zahájeném se děje vyšetřujícím soudcem z povinnosti úřední, aniž je k tomu třeba dalších návrhů obžalobcových (§ 96 tr. ř.). Již z toho plyne nesprávnost názoru, že v souzeném případě nemohlo nastati promlčení podle § 40 tisk. zák., poněvadž šlo o další úkony (konstituování obviněného, pokud se týče publikaci podaného spisu obžalovacího), na něž soukromý obžalobce prý neměl zákonné ingerence, neboť na tom vzhledem k tomu, co právě uvedeno, s hlediska § 40 tisk. zák. nesejde. Ostatně nelze ani tvrditi, že soukromý obžalobce podle zákona nemohl působiti k tomu, by v trestním řízení k jeho návrhu zahájeném bylo řádně a včas pokračováno procesuálními úkony, o něž tu šlo. Neboť zákon s dostatek zaručuje soukromému obžalobci možnost, by bděl nad

postupem řízení a vhodnými návrhy čelil případným průtahům. Vždyť soukromý obžalobce má právo nahlížeti do spisů a k uplatnění své obžaloby u soudu podniknouti vše, k čemu jinak je oprávněn státní zástupce (§ 46 odst. 2 tr. ř.). Proti průtahům vyšetřujícího soudce může se domáhati nápravy u radní komory (§ 113 tr. ř.) případně u orgánů dozorcích podle § 15 tr. ř. a §§ 73—78 zák. o soudní organizaci. Opo-
menul-li obžalobce takto bdíti nad postupem řízení, pak ani případné zavinění soudu nemůže přivoditi nějaký »faktický klid řízení«, jak míní
kmetský soud, a tím zabrániti promlčení podle § 40 tisk. zákona (srov. Altman 1930 svazek II. str. 1344). V souzeném případě bylo další sti-
hání obžalovaného vyloučeno tím, že v zahájeném trestním řízení, jak
shora uvedeno, nebylo pokračováno od 20. listopadu 1929 do 30. června
1930 a tedy zřejmě po dobu více než šestiměsíční. Proto netřeba se
blíže zabývati ani druhým obdobím, které trvalo od 20. prosince 1930
do 24. září 1931, tedy rovněž přes šest měsíců. Ježto pak promlčením
pomíjí jak vyšetřování, tak i trestnost (§§ 230, 531 tr. zák.), bylo odů-
vodněné zmateční stížnosti vyhověno, napadený rozsudek v odsuzující
části zrušen a podle § 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř. uznáno ve věci samé, jak
shora uvedeno.

Čís. 4697.

**Zákaz reformace in peius (§§ 290 odst. 2, 293 odst. 3 tr. ř.) vzta-
huje se jen k absolutní velikosti trestu; jde-li o trest na svobodě, jen
k druhu, trvání a případným ztížením tohoto trestu.**

**Soud první stolice, vynášející na základě nového hlavního přeličení
rozsudek, není povinen uložit obžalovanému nižší trest než původním
— nejvyšším soudem zrušeným — rozsudkem vyměřený, ani, zprostil-li
obžalovaného novým rozsudkem z obžaloby pro některý z trestných
činů, jimiž byl uznán vinným původním rozsudkem.**

(Rozh. ze dne 25. dubna 1933, Zm I 164/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení
zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné
Hoře ze dne 13. ledna 1932, pokud jím obžalovaný, zproštěn byv podle
§ 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přestupek zlomyslného poškození ci-
zího majetku podle § 468 tr. zák., byl odsouzen za zločin krádeže podle
§§ 171, 174 I c) tr. zák. a za přestupek zpronevěry podle § 461 tr. zák.,
jimiž byl pravoplatně vinným uznán rozsudkem téhož krajského soudu
ze dne 12. ledna 1931 a nálezem nejvyššího soudu jako soudu zrušova-
cího ze dne 31. října 1931, č. j. Zm I 125/31-1 podle § 178 tr. zák. se
zřetelem k § 35 tr. zák. a za použití § 55 tr. zák. do těžkého žaláře na
čtyři měsíce, ztíženého a dosazeného 1 postem měsíčně.

Důvody:

Rozsudkem soudu první stolice ze dne 12. ledna 1931 byl obžalo-
vaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 I c) tr. zák.,
přestupkem zpronevěry podle § 461 tr. zák. a přestupkem zlomyslného